

בש"פ 4869/17 - מדינת ישראל נגד פלוני, פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 4869/17

לפני:
כבוד השופט מ' מזוז
מדינת ישראל

המבקש:

נגד

1. פלוני
2. פלוני

המשיבים:

בקשה תשיעית להארכת מעצר המשיב 2 מעבר לשישה חודשים בהתאם לסעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) התשנ"ו - 1996 וסעיפים 10 ו-10א לחוק הנוער (ענישה, שפיטה ודרכי טיפול) התשל"א - 1971

כ"ו בסיון התשע"ז (20.6.2017)

תאריך הישיבה:

עו"ד רחל אבישר; עו"ד יעל עצמון

בשם המבקשת:

עו"ד עדי קידר

בשם המשיב 2:

החלטה

בענין המשיב 2 בלבד

1. בקשה להארכת מעצרו של המשיב 2 (להלן: המשיב) לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), עמוד 1

התשנ"ו-1996 וסעיפים 10ב ו- 10ג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, ב- 45 ימים החל מיום 27.6.2017, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 932-01-16 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

2. ביום 3.1.2016 הוגש נגד המשיב, יליד חודש אוקטובר 1998, ונגד נאשם נוסף (המשיב 1, להלן: בן אוליאל) כתב אישום הכולל 8 אישומים בגין עבירות שבוצעו על ידם כחלק מהתארגנות של פעילים קיצוניים המבקשת לקדם תפיסה אידיאולוגית שתכליתה ערעור יציבותה של מדינת ישראל, באמצעות הפעלת טרור ו אלימות נגד האוכלוסייה הלא-יהודית.

האישום הראשון מייחס לשני הנאשמים עבירה של חברות בארגון טרוריסטי; האישום השני מייחס לבן אוליאל שלוש עבירות רצח, שתי עבירות ניסיון רצח ועבירות הצתה וקשירת קשר לביצוע פשע ממניע גזעני (בהתייחס לאירוע הצתה, רצח וניסיון לרצח של בני משפחת דואבשה בכפר דומא שבשומרון), ואילו למשיב מיוחסת באותו אישום עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ממניע גזעני בשל מעורבותו בתכנון אירוע הרצח בכפר דומא, אף שלבסוף לא נטל בו חלק פעיל. בנוסף, מואשם המשיב לבדו ב- 6 האישומים הנוספים שבכתב האישום בשורה ארוכה של עבירות: הצתה (3 עבירות), השחתת פני מקרקעין והשחתת פני מקרקעין ממניע גזעני (4 עבירות); היזק בזדון ממניע גזעני (16 עבירות); וכן עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, הצתה, עלבון דת ממניע גזעני ופגיעה ברגשי דת - בקשר עם הצתה וריסוס כתובות נאצה בכנסיית הדורמיציון בעיר העתיקה בירושלים.

פירוט עובדות כתב האישום וההליכים הקודמים הובא בהרחבה במסגרת החלטות קודמות של בית משפט זה בעניינו של המשיב, ואין אפוא צורך לחזור ולהביאו כאן.

3. ביום 23.5.2017 האריך בית משפט זה (השופט א' שהם), בפעם השמינית, את מעצרו של המשיב ב- 45 ימים. בית המשפט קבע כי בנסיבות הענין אין מנוס מהארכת מעצרו של המשיב פעם נוספת. זאת, בין היתר, נוכח החומרה הרבה מאוד שבעבירות המיוחסות למשיב והמסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו, העובדה שהפר בעבר תנאי שחרור שהוטלו עליו, העובדה שהבקשה לעיון חוזר שהגיש המשיב לבית המשפט המחוזי על ההחלטה לעצרו עד לתום ההליכים נמחקה לבקשתו (לאחר ששירות המבחן מצא כי לא חלה החמרה במצבו הנפשי ואף פסל חלופת מעצר שהוצעה על ידו), התנהלות הליך ההוכחות בקצב סביר והעובדה שהעיוכים בהתקדמות ההליך נבעו בעיקר בעטיין של בקשות שהוגשו מטעם המשיב ובאי כוחו. עם זאת, בית המשפט ציין כי "אכיר תודה לבית המשפט המחוזי אם ישקול, חרף העומס הידוע והמוכר הרובץ לפתחו, להוסיף מועדי דיון במהלך חודש יוני 2017, ככל שלדעתו יש צורך בכך בכדי להשלים את פרשת הראיות בתיק העיקרי".

4. אשר למהלך הדיונים בתיק העיקרי. ביום 3.1.2016 התקיימה הקראת כתב האישום בפני המשיב ובן אוליאל, והדיונים נדחו מעת לעת, וזאת בין היתר, לאור בקשות ההגנה לדחייה בשל בעיות ייצוג ועתירות לגילוי ראיה חסויה. לאחר שהוחלף ייצוגו של בן אוליאל, ולאחר ביטול מספר מועדי הוכחות, נקבעו 20 מועדים לשמיעת ההוכחות - החל מיום 21.11.2016 ועד לחודש פברואר 2017. ביום 9.11.2016 דחה בית המשפט המחוזי את טענותיו המקדמיות של בן אוליאל, אליהן הצטרף המשיב, בדבר הפרדת ההליכים המשפטיים בעניינם של הנאשמים והאישומים המיוחסים להם, ובנוגע להעברת הדיון לבית המשפט המחוזי בירושלים. ביום 21.11.2016 החלה שמיעת הראיות בתיק, במסגרת משפט זוטא. עד כה התקיימו 23 דיוני הוכחות, במסגרת משפט הזוטא, במהלכם נשמעו עדויותיהם של 31 עדים, וקבועים 3 מועדי דיון נוספים לשבוע הבא.

ביום 10.5.2017 קיבל בית המשפט המחוזי מרכז-לוד את עתירתו של המשיב לענין דרכי המפגש בינו לבין סנגורו (עת"א 9684-12-16). לאור הצהרת המדינה כי בכוונתה להגיש בקשה לרשות ערעור על החלטה זו, ביקש המשיב שעדותו לא תישמע בטרם יסתיים הבירור בבקשה לרשות ערעור. ביום 14.5.2017 קיבל בית המשפט את בקשת המשיב, ודחה את המשך פרשת ההגנה לימים 25.6.2017 ו- 26.6.2017. ביום 6.6.2017 אכן הגישה המדינה בקשה לרשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי (רע"ב 4588/17), ודיון בבקשה התקיים בבית משפט זה ביום 15.6.2017, במסגרתו המליץ בית המשפט (השופטים י' עמית, א' שהם ו- ד' ברק-ארז) לצדדים להגיע למתווה הבנות מוסכם, ונקבע כי הצדדים יודיעו לבית המשפט אם הגיעו להבנות כאמור. ביום 20.6.2017 נמסרה הודעה לבית המשפט כי לא הושגה הסכמה ועל כן נדרשת הכרעה בבקשה. עוד יצוין כי בעקבות בקשת השופט שהם בהחלטתו מיום 23.5.2017, הנזכרת לעיל, קבע בית המשפט מועד הוכחות נוסף ליום 28.6.2017.

5. כעת מונחת לפני בקשת המדינה להארכה תשיעית של מעצרו של המשיב. במסגרת הבקשה נטען כי הארכת המעצר מתחייבת נוכח מסוכנותו הרבה של המשיב, הנלמדת מהעבירות האידיאולוגיות החמורות המיוחסות לו. עוד נטען, כי המשיב הפר בעבר פעמיים את תנאי שחרורו במסגרת הליכים פליליים אחרים המתנהלים נגדו, עובדה המלמדת על קושי לתת במשיב את האמון הדרוש לצורך שחרורו ממעצר. עוד מוסיפה המדינה, כי מחומר החקירה עולה כי המשיב הפר תנאי שהושת עליו במסגרת צו אלוף, לפיו נאסר עליו ליצור קשר עם גורמים מסוימים המפורטים בצו. לטענת המדינה, הדחיות במשפטו של המשיב נבעו בעיקר מבקשות שהגישו הוא ובאי כוחו. כן נטען, כי הליך שמיעת ההוכחות במסגרת משפט הזוטא עומד בפני סיום.

6. בדיון לפני הפנתה באת כוח המדינה לנימוקי הבקשה ולהחלטות קודמות בעניינו של המשיב. צוין כי עד השבוע הבא קבועים עוד 3 ימי דיונים, בהם לפי ההערכה יסתיים שלב הראיות במשפט הזוטא. הודגש כי למרות הקשיים, המשפט מתקדם בקצב סביר, במאמץ משותף של שני הצדדים ובית המשפט, ובנסיבות אלה יש להאריך את מעצרו של המשיב כמבוקש.

מנגד, נטען על ידי בא כוח המשיב כי חל "שינוי דרמטי" אשר יש בו כדי להצדיק סטייה מההחלטות הקודמות בעניינו של המשיב, אשר אישרו את המשך מעצרו. לטענתו, המשפט כעת "תקוע" נוכח המחלוקת בין הצדדים לגבי הסדרי המפגש של המשיב עם סנגורו, כנזכר לעיל. משלא הושגה הסכמה בין הצדדים נדרשת הכרעה בית משפט זה בבקשת רשות הערעור שהגישה המדינה, ועקב כך 3 הדיונים הקבועים לשבוע הבא לא יתקיימו. לבסוף נטען כי המשפט צפוי להתנהל עוד זמן רב, ועם חלוף הזמן נקודת האיזון לענין המעצר השתנתה, והיא מחייבת בחינת שחרור לחלופת מעצר גם כאשר מדובר בעבירות ממניע גזעני.

בתשובה העירה באת כוח המדינה כי ככל שהחלטה בבקשת רשות הערעור של המדינה תינתן בהקדם, לא בהכרח יתבטלו כל הדיונים הקבועים לשבוע הבא.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון הגעתי למסקנה כי יש להיענות לבקשת המדינה להארכת מעצר המשיב ב- 45 ימים נוספים.

8. כידוע, במסגרת בקשה להארכת מעצר על בית המשפט לבחון את קצב התקדמות ההליך ולאזן בין זכויות הנאשם לבין הצורך בשמירת שלום הציבור ותקינות ההליך המשפטי. במסגרת זו על בית המשפט לתת דעתו, בין היתר, לאופי העבירות המיוחסות לנאשם ולמידת המסוכנות הנשקפת ממנו, כמו גם לעוצמת עילות המעצר הסטטוטוריות המתקיימות בנאשם ולמידת האמון שניתן לתת בו לצורך חלופת מעצר (בש"פ 5457/16 מדינת ישראל נ' חנניאייב (12.7.2016); בש"פ 82/16 מדינת ישראל נ' עדנאן עלא דין (31.1.2016)). כאשר מדובר בנאשם קטין, נדרשת במשנה תוקף בחינה של אפשרות לחלופת מעצר, ככל שניתן לאתר חלופה שלא יהיה בה כדי לסכן את שלום הציבור ולענות על החשש לשיבוש ההליך. עם זאת, כפי שנקבע לא פעם, קטינות אינה מקנה חסינות, ובהעדר חלופה הולמת או כאשר התנהגותו של הנאשם מוכיחה כי אין ליתן בו אמון, לא יהא מנוס ממעצרו של הקטין מאחורי סורג ובריא ([]) מדינת ישראל נ' פלוני (22.2.2016); בש"פ 7406/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (25.9.2016); בש"פ 3675/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 17 (23.5.2017)). יצוין לענין זה כי בינתיים המשיב דן הפך לבגיר (החל מיום 28.10.2016).

9. בענייננו, אין למעשה מחלוקת כי בתחילת הדרך נבעו העיכובים בניהול ההליך בשל בעיות ייצוג של המשיב ובקשות דחיה מטעם ההגנה לצורך הליכים לגילוי ראיה. בהמשך עלה ההליך על דרך המלך והתקיימו עד כה 23 דיוני הוכחות במסגרת משפט הזוטא, במהלכם נשמעו עדויותיהם של 31 עדים, וקבועים כעת 3 מועדי דיון נוספים. אכן, ייתכן ובשל ההמתנה להכרעת בית משפט זה במחלוקת לגבי דרכי המפגש של המשיב עם סנגורו יידחו הדיונים הקבועים לשבוע הבא, כולם או חלקם. ואולם אין בידי לקבל כי דחיה כזו יש בה משום "שינוי דרמטי" בנסיבות, כטענת בא כוח המשיב, העשויה לשנות את נקודת האיזון לענין המשך מעצרו של המשיב.

10. קשה גם להפריז במקרה דנן בחומרת המעשים והעבירות המיוחסים למשיב ובמסוכנותו. ולענין זה אני שב ומפנה למקצת הדברים שנקבעו בהחלטת השופטת א' חיות מיום 29.8.2016, עת דחתה את ערר המשיב ואישרה את הארכת מעצרו:

"בענייננו המסוכנות הנשקפת מן העורר נלמדת מן העבירות הקשות המיוחסות לו, אשר בוצעו על פי הנטען ממניעים אידיאולוגיים וגזעניים, לאורך זמן ובאופן חוזר ונשנה. על השתייכותו של העורר לארגון מסוכן הנוקט באמצעי טרור ואלימות במטרה לזרוע אימה ופחד בקרב האוכלוסייה הלא יהודית ועל המניעים האידיאולוגיים העומדים מאחורי השתייכותו זו, ניתן ללמוד לכאורה מדברים שאמר למדובבים שהיו עמו בתא המעצר בפניהם פרש את 'משנתו' ואותם ניסה לשכנע - בניגוד גמור לדברים שאמר לשירות המבחן - כי יש להרוג ערבים, גם אם הם חפים מפשע, לשם הרתעה וכי זהו 'רצון השם'...

באבחון הפסיכולוגי שנערך לעורר צוין כי יש לו 'נכונות אישית לאקטיביות - לתוקפנות - למלחמתיות נגד מי שנתפסים אצלו כאויבי הקולקטיב שלו'. אלא שעל פי כתב האישום נכונותו זו תורגמה, לכאורה, למעשים הקשים המיוחסים לו ובהם: עבירות רבות של השחתה והצתה של רכוש על כל הסיכון הכרוך בכך לחיי אדם ולצד כל אלה האירוע החמור מכולם המתואר באישום השני והוא - הצתת הבתים בכפר דומא על יושביהם, פיגוע שבו היה העורר מעורב לכאורה ברמת התכנון וההכנות הגם שלבסוף לא השתתף בביצוע עצמו. שירות המבחן העריך בהקשר זה כי תפיסות העולם שבהן מחזיק העורר עלולות לגרום לו לבצע מעשים נוספים לקידום אמונתו" (בש"פ 5859/16, פסקה 15).

11. ובהחלטתי בעניינו של המשיב מיום 27.10.2016, בה הוריתי בין היתר על הארכת מעצרו (בש"פ 7269/16), הוספתי לענין זה כי -

"כאשר עסקינן בעבירות המבוצעות ממניעים אידיאולוגיים-גזעניים, החשש להישנות המעשים טבוע במהות המעשים, שכן אין מדובר בעבירת אלימות פלילית 'רגילה' שהיא תוצר של סיטואציה מקרית, התפרצות אלימה על רקע אקראי כזה או אחר, או בפעולת

תגובה, אלא בפעילות יזומה ושיטתית לאורך זמן שנועדה לשרת את תפיסת העולם המעוותת שביסוד המעשים. בית משפט זה עמד לא פעם בעבר על כך כי עבירות המבוצעות על רקע אידיאולוגי עשויות להעיד, מעצם אופיין ונסיבותיהן, על מסוכנות עתידית של מבצען (ראו למשל: [מדינת ישראל נ' הכהן, פסקה 10 (15.1.2012); בש"פ 6539/15 מדינת ישראל נ' אבו סאלח (19.10.2015); בש"פ 2806/14 מדינת ישראל נ' ריכטר, פסקה 14 (16.4.2014); ולאחרונה ממש: רע"ב 6914/16 סביר נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (25.10.2016)] "... (שם, בפסקה 14).

12. בנוסף, לאור העובדה שהמשיב הפר בעבר פעמיים את תנאי שחרורו במסגרת הליכים פליליים אחרים וכן הפר תנאי שהושת עליו במסגרת צו אלוף, קיים קושי רב לתת בו אמון, שהוא תנאי חיוני לצורך שחרור לחלופת מעצר.

13. נוכח מכלול נסיבות אלה, אין מנוס מהארכת מעצרו של המשיב. אכן, מחובתו של בית המשפט לבחון בכל פעם מחדש האם חל שינוי בנקודת האיזון לענין המשך מעצרו של נאשם. במקרה דנן, מעצרו של המשיב הוארך כבר 8 פעמים (אם כי לתקופה קצרה של 45 ימים בכל פעם). בהחלטות שניתנו על ידי בית משפט זה, על ידי מותבים שונים, אשר האריכו את מעצרו, נאמרו דברים ברורים ונחרצים בדבר הצידוק וההכרח במעצרו של המשיב. ההחלטה האחרונה ניתנה כאמור אך ביום 23.5.2017, היינו לפני פחות מחודש. כאמור, איני מקבל שחל שינוי בנסיבות העשוי להצדיק מסקנה שונה לגבי המשך מעצרו של המשיב.

אעיר לענין זה כי ההכרעה הקרובה במשפט הזוטא היא מאוד משמעותית בתיק הנדון, והיא עשויה להוות נקודת ציון לבחינה מחודשת באשר להמשך מעצרו של המשיב.

14. סוף דבר: הבקשה להארכת מעצרו של המשיב מתקבלת. מעצרו של המשיב יוארך ב- 45 ימים החל מיום 27.6.2017, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 932-01-16 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ז בסיון התשע"ז (21.6.2017).

ש ו פ ט